

Grundtvig-arkivet fasc.: 227.

Registreret af: KT d. 2 / 12 1957.

Evt. enhedens nr.: XXI.

1. Titel el. kort indholdsangivelse: H V 1833

Antal sider: 50; 10 5/2 læg
pg. 1.13

"Verdens-Historisk Indledning"

Antal blade: 25.

Format: kvart; 18 x 22½.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): C & I H

7. Ms.' første linie: Overskriften.

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): ...

8. Ms.' sidste linie: under Solen, der nogen-
tid havde sin Gange!
(slutter nederst sidste side)

4. Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse: US VI s. 18ff.

5. Andre ydre kriterier:

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.): "mens
vi skrive 1832 efter Christi Fødsel"
(12r2).

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):

11. Nr. i bibliografien:

518A

1. Indholdsregist:

Sidste udkast til indledningen i H V 1833.

Det er en høj tanke at betragte hele menneskeslægten som eet folk og dens levnedsløb som et enkelt menneskes (parallelismen mellem slægten og den enkelte). Synet skyldes jøderne og de kristne, men svævede dunkelt for grækere og nordboer. Jøderne talte om skabelsen, de kristne om den yderste dag. Jøders og grækere historie beskriver den højest tænkelige menneskebane - en gradvis fremadskridende udvikling (den beskrives). - Kirkesamfund, stat og skolegang (de 3 forhold, hvori mennesket står: til Gud, verden og sig selv) (1). Skabelsesbogen er kilden for det universalhistoriske begreb om menneskelivet (2). Men uden Kristus var skabelsen et mislykket forsøg. Kirkens historie (Paulus og filosofferne) (3). Gæringen i middelalderen. Kristendommen skabte nu nye stater og oprettede højskolen. Angelsachser, tysker og normanner. Kamp mellem kejser og pave. Borgerstanden reddedes i Italien (4). De ti bud som det levende retsprincip, statens virkelige grundvold. Oprejsnings-

kraften i kristendommen. Menneskeslægtens oplysningsbane kun fortsat, hvor reformationen virkede. Fald og oprejsning virker mod hinanden og skaber kriser (5). Håndbøger i universalhistorie et ægte protestantisk produkt (6). "Et splinternyt Tømmer-Laug" byggede kirker, stater og skoler verden over og fik en skolebygning færdig, der kunde rumme hele menneskeslægten. Det ny, der stiger, kommer højere end det gamle, der synker. Det er noget stort at høre til en slægt, der bestandig overvinder døden og overgår sig selv, så den tilsidst må blive udødelig og bygge højt med guderne. - Polemik mod de franske "Frimurere" (7). Det er kun en sød drøm om en herlig stat bygget på kristendommen - men middelalderen byggede dog noget, der var mening i. Reformatorerne reformerede kun klostret, byggede intet nyt. Som kristelige bygmestre måtte de bygge på kirkens gamle grund. De franske frimurere byggede kun luftkasteller. De engelske radikale og de tyske spekulanter måtte lægge vind på en anderledes forsvarlig bygning (8). "Lov og Ret" (de ti bud) er kun som et levende ord statens grundide - må forbindes med "Frihed og Lighed". Ebraisk lighed, græsk frihed og romersk orden giver tilsammen forstand på alt menneskeligt. Den apostolske menighed et forbillede (9). Med den kristne kirke udvikledes et levende begreb om frihed og lighed, jf. sporene i Norden og England. Virkningen af den kristelige oplysning skal ikke være indskrænket til den plet, hvor den opkommer. Den må oplyse folkene i den gamle kristenhed om deres timelige velfærd, der nu synes at ligge dem mest på hjerte.

Alt hvad der skal blive stort, er fra begyndelsen småt. Ikke blot kristendommen, men også historien er ydmygende for de store og trøstelig for de små folk. Udviklingen fra et lille ord om menneskets skabelse - til universalhistorien og dens store mål. Herodot, Saxo, Snorro. (10). Kun i Palæstina, Hellas og Norden blev historien dyrket. Nu er den husvild (overstreget: den levende kæde må sammenloddess - i kirken findes endnu et fra oldtiden forplantet historisk vidnesbyrd, der er levende, når det tros: ved dåb og nadver). Det tilfalder nordboerne at hævde historiens rettigheder.

Kildernes ægthed (11). Ordet må gives, som det findes. Overgangen over det røde hav. Tidsregningen. Bjergenes alder (12). Mennesket er noget andet - i slægt med verdens skaber, jf. hans højere bevidsthed: derfor ærbødighed for Genesis. Videnskabeligt må det stå hen, om bibelen og dens guddommelige virkninger skal forklares natur-

ligt eller overnaturligt. Den er imidlertid det ypperste kildeskrift til oplysning om det sande forhold mellem himmel og jord, Gud og menneske. Den menneskelige og organiske betragtning af livet lader sig ikke forene med den atomistiske og dyriske. Tre dådfulde århundreder har vist, at fædrenes betragtning af menneskelivet var den stærkeste. (Afsluttet).

Under udarbejdelsen af dette udkast kasseredes følgende enheder:

efter læg 6 XXXVI + XIV + VIII. En ny fortsættelse af XXXVI udgøres af VI.

efter læg 7 kasseredes VII.

Affattelsestid: 1832.